

Kadras iš filmo „Naujasis „Paradiso“ kino teatras“ (1988)

Laura Kešytė

Turinio rinkodaros projektų redaktorė

Šaltinis: Remiamas turinys

Vakarų Europos šalys į kiną, kaip į pažintinę žmogaus ir pasaulio savivokos priemonę, pradėjo žvelgti jau praėjusio amžiaus 9-ame dešimtmetyje. Lietuvoje ši praktika ganėtinai nauja ir gyvuoja tik apie dešimtmetį. Tačiau kino edukacijos veiklą vykdančios entuziastai pastebi, jog jaunuomenės bei pedagogų susidomėjimas kinu auga vis labiau.

Pirmąjį Lietuvoje vizualinio raštingumo ugdymo mokykloje projektą, tapusį tęstine nacionaline programa – „Kinas mano mokykloje“ – 2006 metais inicijavo VŠĮ „Meno avilys“. Projekto idėja, kaip ir paties „Meno avilio“ veikla, gimė bendraminčių studentų bendruomenėje.

„Dar universiteto laikais pastebėjome, kiek daug patys mokomės iš filmų – galime ne tik sužinoti, bet ir ugdyti save, savo asmenybę. Supratome, jog kiną galime panaudoti edukaciniams tikslams“, – apie kino edukacijos pradžią Lietuvoje pasakoja VŠĮ „Meno avilio“ kino edukatorė Gintė Žulytė.

“

Pagrindinis kino edukacijos tikslas – ugdyti žmogaus asmenybę.

”

Kas yra kino edukacija, ir koks yra jos tikslas? G.Žulytės teigimu, kino edukaciją galima suprasti per tris jos išraiškas: 1) kinas kaip iliustracija arba žinių šaltinis, 2) kinas kaip viena iš kūrybos formų, 3) kinas kaip savarankiškas audiovizualinis tekstas.

„Pirmoji išraiška (*red.* kinas kaip iliustracija) yra ganėtinai paviršutiniška: tarkime, pamokos tema – Indija, ir mes rodome dokumentinį filmą apie Indiją. Antroji prieiga, kurios daugiausia moko Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, yra orientuota į kino kūrėjus bei analitikus.

Jake Gyllenhaal. Filmo „Donis Darko“ kadras

Anot jos, kino edukacija, tai kartu ir žvilgsnio edukacija, nes mokinys pradeda atidžiau stebėti aplinką ir pasaulį, esantį už mokyklos ribų. Pagrindinis kino edukacijos tikslas – ugdyti žmogaus asmenybę.

„Labai dažnai, kai žmonės kalba apie kino edukaciją, jie kalba tik apie temas, ypač socialines, arba filmo pasakojimą. Tačiau svarbus ne tik pasakojimo turinys, bet ir pasakojimo forma, būdas“, – papildo G.Žulytė.

Netikėti atradimai

Apie kino poveikį praktinių užsiėmimų (kino dirbtuvių) metu prabyla ir patys mokiniai. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos kino klubo mokiniai pasakoja apie projekto „Le Cinema, Cent Ans de Jeunesse“ kino kūrybinių dirbtuvių patirtį.

„Dalyvavimas šiame projekte man suteikė galimybę pradėti gilintis į savo jausmus, o kuriant scenarijų kalbėtis apie juos su kitais žmonėmis. Gražiausia tai, jog išmokome išreikšti žmogaus būseną fiksuojant vėją, saulę, apsiniaukusį dangų, ar tekančią vandenį“, – pasakojo Severina.

“

Supratau, jog kiekviena smulkmena kadre turi reikšmę, ir dabar aš atkreipiu į tai dėmesį ir realiame gyvenime.

”

„Supratau, jog pasitelkus meteorologinis reiškinius filme galima išreikšti įvairias emocijas, kurias kartais sunku išreikšti realiame gyvenime. Kuriant kiną, supratau, jog norint pasiekti rezultatą, reikia „perlipti“ per save arba dar giliau suprasti ko noriu“, – atradimas dalijosi Paola.

Kristupo pastebėjimu, kino mokymai atskleidė naujas bendravimo plotmes: „Mes gyvenam Anykščiuose, nedideliame mieste ir atrodė, jog vieni kitus pakankamai pažįstam, bet kuriant kiną, mes dar labiau atsiskleidėm, atradau komandą ir norisi dar ir dar kartu kurti kiną. Šis projektas pakeitė mano nuomonę apie vaidybinį kiną – supratau, jog kiekviena smulkmena kadre turi reikšmę, ir dabar aš atkreipiu į tai dėmesį ir realiame gyvenime“.

Dėmesys Europos kinui

Kokiam kinui yra teikiamas prioritetas kino edukacijos mokymų metu? „Laikomės nuostatos, jog mokiniai pakankamai dažnai susiduria su Holivudiniu kinu savo aplinkoje. Todėl mes stengiamės jiems atverti daugiau Europinės produkcijos“, – į klausimą atsako G.Žulytė.

Nors daugelis šiandien renkasi šiuolaikinį Europos kiną, tačiau nevengiama ir klasikos. „Pastebėjome, jog režisieriaus, dokumentiko Audriaus Stonio darbai stebina jaunus žmones. Arba senoji mūsų dokumentika – Roberto Verbos „Šimtamečių godos“. Mokiniai susižavėję būna pamatę šitą filmą. Atrodo, kad kino klasika nesensta“, – pasakoja G.Žulytė.

Anot jos, jaunimas šiandien iš naujo atranda kūrybinę dokumentiką: „Daugelis mokinių dokumentiką suvokia itin siaura prasme – kaip siužetus, kuriuos apie *gyvūnus* ar *karus* rodo „Discovery“ kanalas. Todėl kai jiems atvėrėme kūrybinės

šioje svetainėje naudojame slapukus (angl. „cookies“). Jie padeda atpažinti prisijungusius vartotojus, matuoti auditorijos dydį ir naršymo įpročius; taip mes galime keisti svetainę, kad ji būtų jums patogesnė. Plačiau apie tai: [privatumo politika](#).

Sutinku

Slapukų nustatymai

Kalbėdama apie kultinį Europos kiną, G.Žulytė išskiria Francois Truffaut režisuotą kino juostą „400 smūgių“ (1959): „Vakarų Europoje šis filmas yra kino klasikos pagrindas. Visi mokiniai, visos mokyklos eina jo žiūrėti, ir man kartais būna gaila, kad mes patys kažkiek nuvertiname Europos kino klasiką.“

„Mokyklose šiandien daug kalbame apie Europinį identitetą, ir kas tai yra, be reikalo pamiršdami, jog būtent kinas ir kuria mūsų santykį su Europa ir joje gyvenančiais žmonėmis.“

Kinas mus gali paskatinti pasijusti europiečiais. O mes dažnai nusisukame nuo klasikos, bijodami mokiniams ją rodyti, galvodami, kad jie neišlaikys dėmesio, žiūrėdami juodai baltą kino juostą.

“

Kinas mus gali paskatinti pasijusti europiečiais.

”

Tačiau tai – klaidingas įsitikinimas. Štai šią savaitę žiūrėjome Roberto Bressono filmą „Baltazaras“ (red. past. Au Hasard Balthazar, 1966), ir dvyliktokai kuo puikiausiai jį priėmė, išvystė puikią diskusiją peržiūros pabaigoje“, – pastebi G.Žulytė.

Dalindamasi praktine patirtimi, pedagogams ji pataria nebijoti rinktis kino ištraukų: „Visuomet rekomenduočiau peržiūrėti visą filmą, nedarant pertraukų. Tačiau nesant tokiai galimybei (pvz., kuomet neturime rodymo teisių, subtitruotos kopijos ar laiko) kartais galima dirbti su puikių, gerų filmų ištraukomis.“

Rekomendacijos

G.Žulytė pateikia kelis glaustus jos rekomenduojamų filmų sąrašus.

Keli iš daugelio filmų, siekiant džiaugsmingai atrasti kino klasiką:

- „Paskutinė atostogų diena“, A. Žebriūnas, 1964
- „Gražuolė“, A. Žebriūnas, 1969
- „Šimtamečių godos“, R. Verba, 1969
- „Laikas eina per miestą“, A. Grikevičius, 1966
- „400 smūgių“, F. Truffaut, 1959
- „Kelias“, F. Fellini, 1954

Kadras iš filmo „Kelias“ (1954)

Keli filmai, siekiant praplėsti dokumentinio kino suvokimą ir pasinerti į nuoširdžias, aktualias diskusijas:

- „Ir viso pasaulio negana“ („Mokausi iš kino“ trumpametražių filmų programa)
- „Noriu būti savimi“ („Mokausi iš kino“ trumpametražių filmų programa)

Šioje svetainėje naudojame slapukus (angl. „cookies“). Jie padeda atpažinti prisijungusius vartotojus, matuoti auditorijos dydį ir naršymo įpročius; taip mes galime keisti svetainę, kad ji būtų jums patogesnė. Plačiau apie tai: [privatumo politika](#).

Sutinku

Slapukų nustatymai

- „Viena“, A. Stonys, 2001
- „Stebuklų laukas“, M. Survila, 2011
- „Upė“, J. ir R. Gruodžiai, 2009

Populiarūs mokyklose:

- „Velnių salos karalius“, M. Holst, 2010
- „Blogis“, M. Håfström, 2003
- „Krokodilai“, Ch. Ditter, 2009
- „Eleonoros paslaptis“, D. Monféry, 2009

Remiamas turinys

Visos teisės saugomos. © 2008 UAB „15min“. Kopijuoti, dauginti bei platinti galima tik gavus raštišką UAB „15min“ sutikimą.